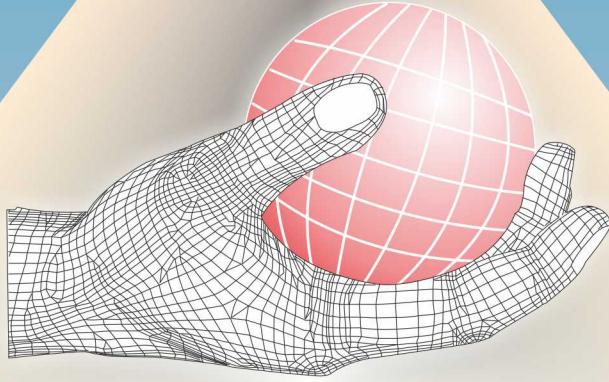

Hukuka Giriş ve Temel Kavramlar

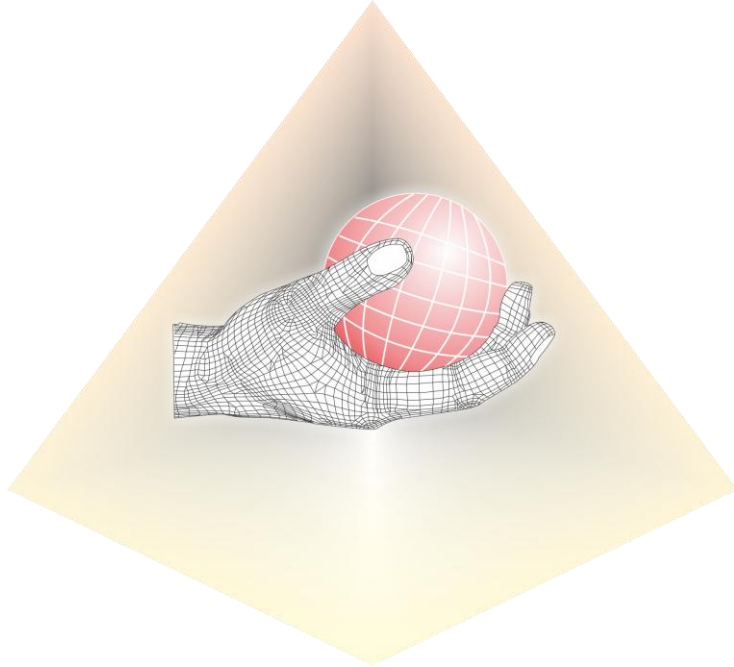

Yard. Doç. Dr. M. Salih YAVUZER

**CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ YAYINLARI
YAYIN NO: 0008**

Hukuka Giriş ve Temel Kavramlar

Yard. Doç. Dr. M. Salih YAVUZER

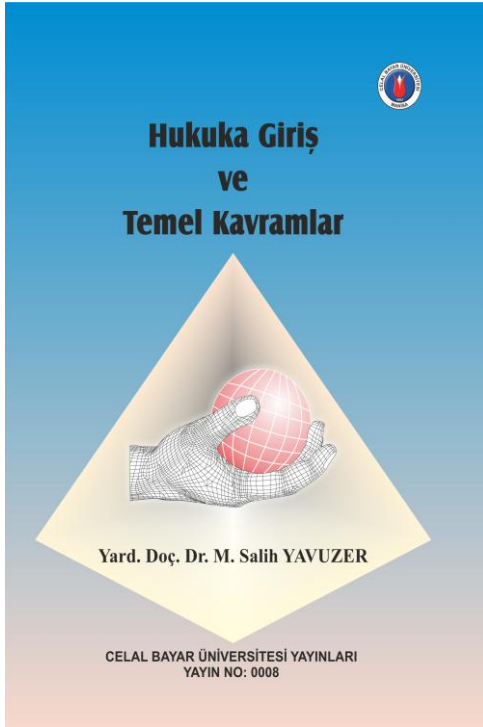
**Celal Bayar Üniversitesi Yayınları
Yayın No: 0008**

2012

Celal Bayar Üniversitesi Yönetim Kurulu'nun 2012/22 sayılı ve II no'lu kararı ile basılmıştır.

Hukuka Giriş ve Temel Kavramlar

YARD. DOÇ. DR. M. SALİH YAVUZER
Celal Bayar Üniversitesi Salihli MYO

Baskı - Cilt : Celal Bayar Üniversitesi Rektörlük Matbaası -MANİSA

1. Baskı - 2012

ISBN: 978-975-8628-30-8

Bu kitabın Türkçe yayın hakları kitabın hukuki yayımcısına ait olup her hakkı saklıdır. Hiçbir bölümü ve paragrafı kısmen veya tamamen ya da özet halinde, fotokopi, faksimile veya başka herhangi bir biçimde çoğaltılamaz, dağıtılamaz yeniden elde edilmek üzere saklanamaz. Normal ölçüyü aşan iktibaslar yapılamaz ancak normal ve kanuni iktibaslarda kaynak gösterilmesi zorunludur.

DÖRDÜNCÜ BASKI İÇİN ÖNSÖZ

Bu baskıda da kitap gözden geçirildi. Önceki baskıda yer alan bazı konular çıkarıldı. Yeni bazı konular eklendi. Mevzuattaki değişiklikler doğrultusunda değişiklikler yapıldı.

Böylece hukuk fakülteleri dışındaki fakültelerdeki öğrencilere, özellikle Meslek Yüksekokulları öğrencilerine daha uygun hale getirildi. Aslında bir çoğu yakın hayatlarında girecekleri sınavlarda bu bilgilere ve hatta daha fazla bilgilere ihtiyaç duyacaklardır. Başka kitaplardan da yararlanmak zorunda kalacaklardır. Özellikle bazı hukuk alanlarında yazılmış kitaplara ihtiyaçları olacaktır.

Ancak, bu kitap ilk defa hukuk öğrenimi gören öğrenciler için yazılmıştır. Belli bir zorluk derecesini geçmemesi gerekmektedir. Ayrıca ders, bazı programlarda 3, diğer bazılarında 2 kredilik bir derstir. Bir dönemlikdir. Bir döneme sığacak kapasitede olması gerekmektedir. Bu sebeple kapasitesi sınırlı tutulmuştur.

Önceki baskılarda bulunan kamu ve özel hukuk alanına ilişkin özet bilgiler çıkarılmış, sadece o hukuk dalının konusu hakkında birkaç cümlelik bilgi ile yetinilmiştir.

Bunun yanında bazı konuların da bir hukuk mantığı kazandırmak için gerekli olduğu düşüncesiyle sınırlı da olsa genişletilmesi uygun görülmüştür.

Amaç, Türkiye Cumhuriyeti içinde uygulanan hukuk sistemi hakkında özet bilgi vermek, bir hukuk mantığı kazandırmak, temel hukuk kavramlarını öğretmek, daha sonra öğrenmek durumunda olacakları diğer hukuk bilgilerine temel oluşturmaktır.

Bütün öğrencilerimize başarı dilekleriyle.

SALİHLİ, EKİM 2012

YARD. DOÇ. DR. M. SALİH YAVUZER

ÜÇÜNCÜ BASKI İÇİN ÖNSÖZ

Her baskıda kitabın elden geçmesi gerekiyor. Hukuk sistemimize hemen hemen her gün yeni hukuk kuralları katılıyor. Derslerimizde hitabettiğimiz öğrenci seviyesi gereği (hukuk fakültesi öğrencisi olmadıkları için) konuları yüzeysel olarak ele alıyoruz. Bu sebeple kitabımız, hukuk normlarındaki günlük değişimlerden çok etkilenmiyor. Ancak az da olsa değişikliklerin yeni baskılara aktarılması gerekiyor. Bu baskıda da, gerek önceki baskılarda gözden kaçırmış olduğumuz bazı harf ve ifade hatalarını düzeltmek ve gerekse yeni çıkan kanunlara yer vermek adına değişiklikler yapıldı.

Kitabın okutulacağı fakülte veya meslek yüksekokulu programının gereklerine göre, bazı konuların tamamen veya kısmen atlanması öğretim elemanının tercihi kalmış olabilir.

Hukuk, daha önce hiç eğitimini almamış öğrenciye ilk planda zor geliyor. Her bilim dalında olduğu gibi hukukun da kendine göre özgün kavramları bulunmaktadır. Bu ders, hukukun kavramlarının öğretilmesi amacıyla taşımaktadır. Konular içinde yoğun olarak kavramlar verilmektedir. Bu kavramların, öğrencinin belleğinde yeterince yer bulması halinde bu derste başarılı olunabilecektir. Kabul edilmeli ki, bu da çalışmakla gerçekleşebilecektir.

Unutulmamalı ki, hukuk, toplum içinde yaşayan herkesin uyması gereken kurallardan söz etmektedir. Dolayısıyla hukuk adına öğrendiklerimiz, hayatta her adımda karşımıza çıkacak konulardır. Her öğrenci, hayatın değişik aşamalarında bu kuralları, hatta çok daha fazlasını bizzat yaşayacaklardır. Her zaman bir hukukçuyu yanlarında bulamayacaklar, öğrendiklerini uygulayacaklardır. Biz hukukçu mu olacağız ?, şeklinde itirazda bulunmasınlar. Bu ders, kendilerine yetecek asgari düzeyde hukuk bilgisi vermeyi amaçlamaktadır. Hukukçu olacak öğrenciler ise, başkalarına da yetecek derecede hukuk bilgisi öğrenmektedirler.

Şu hususu da kesin bir dille ortaya koyalım ki, fakülte olsun, meslek yüksekokulu olsun, yüksek öğrenime yerleşme şansına ermiş her öğrenci, bu dersi başarabilecek yeteneğe sahiptir.

Bütün öğrencilerimize başarı dilekleriyle.

SALİHLİ, EYLÜL 2008

DR. M. SALİH YAVUZER

İKİNCİ BASKI İÇİN ÖNSÖZ

Kitabın ilk baskısı tükendi. Bazı konuları gözden geçirme, öğrencilerimizin ihtiyacı doğrultusunda yenileme gereği oldu. Temel hukuk dalları biraz daha genişletildi. Bazı konular çıkarıldı.

Elinizdeki bu kitap, hukuk fakülteleri için yazılmış değildir. Üniversite mezunu, aydın bir gencin sahip olması gereken düzeyde hukuk bilgisi verilmeğe çalışıldı. Hukuk bilgisi, yaşamın her kademesinde kişilere ışık tutacak, doğruyu bulmasını sağlayacaktır. Hukuk, üniversite yıllarında zor bir ders gibi görünebilir. Ancak, toplum hayatının kaçınılmaz bir parçası olduğu unutulmamalıdır.

Onun için öğrencilerimiz, ilk planda zor gibi gelen hukuk dersini, sadece geçerli not alınması gereken bir ders olarak görmemelidir. Tam manasıyla her zaman bilgi dağarcığında bulunması gereken bir hazine gibi düşünmelidir.

Kitapta mümkün olduğunca anlaşılır bir dil kullanıldı. Ancak unutulmamalı ki, her bilimin kendisine göre bir terminolojisi vardır. Kanunlarda geçen kelime ve terimleri bilmek mecburiyetindeyiz.

Bu sebeple, kanunlarda geçtiği kadarıyla, günlük hayatta kullanmadığımız veya az kullandığımız kelimelerle karşılaşacaksınız. Bunların hemen tamamının aynı yerde açıklaması var. Ancak derslere devam etmenin ayrıcalığı olacağı unutulmamalı.

Bir bilim dalını öğrenmek, o bilim dalına özgü kelime ve terimleri öğrenmekle olur.

Başarı çalışanlarındır.

SALİHLİ, AĞUSTOS 2006

DR. M. SALİH YAVUZER

Ö N S Ö Z

Hukuk toplum hayatının bir vazgeçilmezidir. Küçük veya büyük her toplumda, uyulması zorunlu hukuk kuralları bulunur. Bu sebeple toplum içinde yaşayan bir kişi için hukuk bilgisi gereklidir. Yüksek öğretim görmüş kişilerin de, belli bir seviyede hukuk bilgisine sahip olmaları şarttır.

Elbette yüksek öğretim gören herkesin, hukuku meslek edinecek kişiler seviyesinde hukuk bilgisi almaları mümkün değildir. Zaten kastımız da bu değildir. Ancak, yaşadığımız toplumun düzenini sağlayan, huzurlu ve güvenli bir ortamı sağlayan kurallar hakkında genel nitelikte, içinde yaşadığımız toplumun hukuk mantığını kavrayacak seviyede ve temel hukuk kurumlarını bilecek seviyede bir bilgi edinilmelidir. Yüksek öğretim görmüş kişiler, toplumun önde gelen kişileridir. Örnek alınan kişileridir. Bir çok şey onlara sorulur. Hangi meslekte olursa olsun bu böyledir.

Normal olarak toplum içinde yaşamamızın sonucu olarak içinde yaşadığımız hukuk kurallarını, bu sebeple yüksek öğretim görmüş kişilerin daha iyi bilme ve de uygulama mecburiyetleri vardır. Ayrıca, her meslek mensubunu ilgilendiren özel nitelikte hukuk kuralları bulunur. Bir tıp mensubunu ilgilendiren hukuk kuralları, bir tapu - kadastro mensubunu ilgilendiren hukuk kuralları, bir arkeologu ilgilendiren hukuk kuralları, bir mimarı, mühendisi ilgilendiren hukuk kuralları, bir hayvan yetiştiricisini ilgilendiren hukuk kuralları, asker kişileri ilgilendiren hukuk kuralları, kamu yönetimini ilgilendiren hukuk kuralları, spor konularını ilgilendiren hukuk kuralları... elbette bir birinden çok farklıdır ve ancak o meslek mensubunu ilgilendirir.

Bu sebeplerle, fakülte, yüksekokul veya meslek yüksekokulu, yüksek öğretimin hangi seviyesinde ve kademesinde bulunulursa

bulunulsun mutlaka asgari düzeyde bir hukuk bilgisi verilmelidir. Nitekim fakülte, yüksekokul ve meslek yüksekokullarımızın önemli bir kısmında “Genel Hukuk Bilgisi”, “Temel Hukuk”, “Hukukun Temel Kavramları” ve benzer isimlerle, temel hukuk bilgileri verilmektedir. Kanaatimizce, bu derslerin fakülte, yüksekokul ve meslek yüksekokullarının bütününe yayılması gerekir.

Bu kitap, hukukçu oluşumuzun yanında, on yılı aşkın bir süre bu dersleri okutmuş olmamızın tecrübesiyle hazırlanmıştır. Hukuk mantığını kavramaya, kendi dalı ile ilgili hukuk metinlerini anlamaya yardımcı olacak temel bilgiler ve kavramlar verilmiştir. Ayrıntıya, istisnalara, tartışmalı olan çeşitli görüşlere değinilmemiştir. Teori ile uygulama arasındaki farklardan söz edilmemiştir. Uygulamadaki yanlışlara değinilmemiştir. Öğrencileri hukukçu olmak için değil, onlara, içinde yaşadığımız toplumun hukuk mantığını, hukuk kurallarının genel yapısını kavrayabilecek düzeyde bilgiler verilmiştir. Kendi meslek dalları ile ilgili bir hukuki metin ellerine geçtiği zaman, bu eğitimi almamış olanlardan daha iyi kavramalarına, daha iyi anlamalarına ve belki de, kendi dalları olduğu için yorum yapabilmelelerine imkân verecek ölçüde bilgiler verilmiştir.

Tabiidir ki, bu dersleri almış olan öğrencilerimiz bir hukuki problemle karşılaştıkları zaman, bu işin profesyonellerinden yardım alacaklardır. Çünkü aldıkları bilgi düzeyi yüzeyseldir. Ancak, bir hukuki problemi, bir hukukçunun önüne götürdüklerinde, hukuku hiç bilmeyen bir kişi gibi olmayacaklardır.

Bilimsel çalışmalar, uzun ve sabırlı çalışmaların sonucunda ortaya çıkar. Çalışmalarım sırasında bana aynı sabrı göstererek destek olan başta eşim olmak üzere, bütün aile bireylerime teşekkürüm bir borçtur.

SALİHLİ, AĞUSTOS 2005

Dr. M. Salih Yavuzer

İ Ç İ N D E K İ L E R

DÖRDÜNCÜ BASKI İÇİN ÖNSÖZ.....	I
ÜÇÜNCÜ BASKI İÇİN ÖNSÖZ.....	II
İKİNCİ BASKI İÇİN ÖNSÖZ.....	III
Ö N S Ö Z.....	IV
İÇİNDEKİLER.....	VII-X
G İ R İ Ő - HUKUKUN KONUSU: İNSAN.....	1
I- SOSYAL BİR VARLIK OLARAK İNSAN.....	1
II- İNSANIN TOPLU YAŐAMASININ SONUÇLARI.....	2
III- TARİHTE İNSAN TOPLULUKLARI.....	4
IV- SOSYAL İLİŞKİLER.....	5
V- YÖNETİM.....	7
VI- SOSYAL DÜZEN KURALLARI.....	8
A- DİN KURALLARI.....	8
B- AHLAK KURALLARI.....	12
C- GÖRGÜ, ÖRF-ADET, GELENEK-GÖRENEK.....	14
D- HUKUK KURALLARI.....	16
BİRİNCİ BÖLÜM - HUKUK KURALININ ANALİZİ.....	18
I- HUKUK KURALININ ÖĞELERİ.....	18
A- YAPTIRIM TÜRLERİ.....	19
1- CEZA.....	19
2- ZORLA İCRA (CEBRİ İCRA).....	20
3- TAZMİNAT.....	21
4- İŞLEMİN GEÇERLİ OLMAMASI.....	21
a- YOKLUK.....	22
b- BUTLAN.....	22
5- İŞLEMİN İPTAL EDİLMESİ.....	24
6- TEK YANLI BAĞLAMAZLIK.....	24
B- YAPTIRIMLARIN TARİHSEL GELİŐİMİ.....	25
II- HUKUK KURALININ ÖZGÜRLÜĐÜ SINIRLAMASI.....	26
III- HUKUKUN AMAÇLARI.....	28
IV- HUKUK KURALLARININ SINIFLANDIRILMASI.....	29
A- EMREDİCİ HUKUK KURALLARI.....	29
B- TAMAMLAYICI HUKUK KURALLARI.....	31
C- YORUMLAYICI HUKUK KURALLARI.....	32
D- TANIMLAYICI HUKUK KURALLARI.....	33
V- HUKUKUN TÜRLERİ.....	33
A- DOĐAL HUKUK (İDEAL HUKUK).....	33
B- POZİTİF HUKUK.....	34
VI - HUKUK BİLİMİ VE HUKUK SİSTEMİ.....	35
A- HUKUK BİLİMİ.....	35
B- HUKUK SİSTEMİ:.....	35
C- BAŞLICA HUKUK SİTEMLERİ.....	36
1- ROMA-GERMEN HUKUK SİSTEMİ.....	36
2- ANGLOSAKSON HUKUK SİSTEMİ.....	36
3- SOSYALİST HUKUK SİSTEMİ.....	37
4- İŐLÂM HUKUK SİSTEMİ.....	37

VII- HUKUKUN KAYNAKLARI.....	39
A- TEMEL KAYNAKLAR.....	39
1- ANAYASA.....	39
2- KANUNLAR (YASALAR).....	40
a- YASALARIN ÖZELLİKLERİ	43
b- 1982 ANAYASASINA GÖRE YASALARIN YAPILMASI	45
c- HUKUK KURALLARININ UYGULANMASI	47
d- YASALARIN YÜRÜRLÜKTEN KALKMASI	49
e- YASALARIN GERİYE YÜRÜMESİ	51
f- YASALARIN YORUMLAMA YÖNTEMLERİ	52
g- YARGICIN HUKUK YARATMA YETKİSİ.....	54
h- YARGICIN TAKDİR HAKKI.....	55
ı- YASALARIN ANAYASAYA UYGUNLUK DENETİMİ	56
3- KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMELER.....	56
4- TÜZÜKLER (NİZAMNAMESLER)	57
5- YÖNETMELİKLER	58
6- KARARNAMELER.....	59
7- TEBLİĞLER.....	59
8- MİLLETLERARASI ANLAŞMALAR	59
9- ÖRF VE ADETLER	60
B- YARDIMCI KAYNAKLAR.....	61
1- MAHKEME İCTİHATLARI.....	61
2- ÖĞRETİ (DOKTRİN).....	62
İKİNCİ BÖLÜM - HUKUKUN KOLLARA AYRILMASI	64
I- KAMU HUKUKU - ÖZEL HUKUK AYIRIMI.....	64
II- AYIRIMIN ÖLÇÜTLERİ	66
A- ÇIKAR ÖLÇÜTÜ	66
B- EGEMENLİK ÖLÇÜTÜ	67
C- İRADE HÜRRİYETİ ÖLÇÜTÜ.....	68
D- EŞİTLİK ÖLÇÜTÜ.....	68
III- KAMU HUKUKU VE ÖZEL HUKUKUN AYIRICI ÖZELLİKLERİ	69
IV- BAŞLICA HUKUK DALLARI	70
V- BAŞLICA KAMU HUKUKU DALLARI	71
A- ULUSLARARASI HUKUK	71
B- ANAYASA HUKUKU	71
1- TÜRKİYE CUMHURİYETİNİN TEMEL İLKELERİ	74
a- İNSAN HAKLARINA SAYGILI DEVLET.....	74
b- ATATÜRK İLKE VE İNKILÂPLARINA BAĞLILIK.....	75
c- MİLLİYETÇİLİK.....	76
d- DEMOKRASİ	76
e- LAİKLİK.....	77
f- SOSYAL DEVLET.....	80
g- HUKUK DEVLETİ	82
C- İDARE HUKUKU (droit administratif, administrative law).....	83
D- CEZA HUKUKU (droit pénal, criminal law).....	86
1- CEZA HUKUKUNUN BÖLÜMLERİ.....	88
a- GENEL CEZA HUKUKU	88
b- ÖZEL CEZA HUKUKU	88
c- DİSİPLİN CEZASI HUKUKU	89
d- ASKERİ CEZA HUKUKU	89
E- YARGILAMA HUKUKU	89
1- MEDENİ YARGILAMA HUKUKU	90
2- CEZA YARGILAMA HUKUKU	91
3- İDARİ YARGILAMA HUKUKU.....	92
F- İCRA İFLAS HUKUKU	92

G- MALİ HUKUK (VERGİ HUKUKU).....	94
H- SOSYAL GÜVENLİK HUKUKU.....	95
VI - ÖZEL HUKUKUN BAŞLICA DALLARI.....	99
A- MEDENİ HUKUK.....	99
a- NİŞANLANMA.....	100
b- EVLENME.....	101
c- BOŞANMA.....	103
d- EVLİLİĞİN GENEL HÜKÜMLERİ.....	104
e- EŞLER ARASINDAKİ MAL REJİMİ.....	105
B- BORÇLAR HUKUKU.....	106
C- TİCARET HUKUKU.....	107
D- İŞ HUKUKU.....	111
E- FİKRİ MÜLKİYET HUKUKU.....	112
F- MİLLETLERARASI ÖZEL HUKUK.....	114
1- KANUNLAR İHTİLAFI.....	115
2- YABANCILAR HUKUKU.....	115
3- VATANDAŞLIK HUKUKU.....	116
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM - HUKUKİ İLİŞKİLER VE HAKLAR.....	117
I- HUKUKİ İLİŞKİ.....	117
II- HAK.....	117
III- HAKKIN NİTELİĞİ.....	118
IV- HAKKIN KONUSU.....	119
A- TAŞINIR MALLAR, TAŞINMAZ MALLAR.....	120
B- BAĞIMSIZ MALLAR, BAĞIMSIZ OLMAYAN MALLAR.....	121
1- BÜTÜNLEYİCİ PARÇA (MÜTEMMİM CÜZ).....	121
2- EKLENTİ (TEFERRUAT).....	122
C- MİSLİ MALLAR, MİSLİ OLMAYAN MALLAR.....	122
D- SAHİPLİ MALLAR, SAHİPSİZ MALLAR.....	122
E- KAMU MALLARI, ÖZEL MALLAR.....	123
V- HAKLARIN TÜRLERİ.....	123
A- KAMU HAKLARI - ÖZEL HAKLAR.....	123
1- KİŞİNİN HAKLARI VE ÖDEVLERİ,.....	124
2- SOSYAL VE EKONOMİK HAKLAR VE ÖDEVLER,.....	124
3- SİYASİ HAKLAR VE ÖDEVLER.....	124
B- MUTLAK HAKLAR - GÖRELİ HAKLAR.....	125
1- MUTLAK (SALT HAKLAR),.....	125
a-MALLAR ÜZERİNDEKİ MUTLAK HAKLAR.....	125
b-KİŞİLER ÜZERİNDEKİ MUTLAK HAKLAR.....	127
2- GÖRELİ HAKLAR (NİSBİ HAKLAR).....	129
a- ÖNALIM (ŞUF'A) HAKKI.....	130
b- GERİ ALIM (VEFA) HAKKI.....	131
c- SATINALMA (İŞTİRA) HAKKI.....	131
d- KİRA HAKKI.....	131
e- SATIŞ VAADİ.....	131
f- BAĞIŞLAYANA DÖNME HAKKI.....	131
g- İPOTEKTESERBEST DERECEDE YARARLANMA HAKKI.....	131
C- BAŞKALARINA DEVREDİLEBİLİRLİKLERİNE GÖRE ÖZEL HAKLAR.....	132
D- HUKUKİ ETKİLERİNE GÖRE ÖZEL HAKLAR.....	133
VI- HAK SAHİBİ.....	134
A- KİŞİ.....	134
1- GERÇEK KİŞİLER.....	134
a- EHLİYET.....	135
2- TÜZEL KİŞİLER.....	141
a- TÜZEL KİŞİLERİN TÜRLERİ.....	142
b- TÜZEL KİŞİLERİN KURULUŞU.....	143

c- TÜZELKİŞİLERİN SONA ERMESİ	144
d- TÜZELKİŞİLERİN EHLİYETİ.....	146
e- İKTİSADİ DEVLET TEŞEKKÜLLERİ.....	147
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM - HUKUKİ OLAY, HUKUKİ EYLEM VE HUKUKİ İŞLEMLER	149
I- HUKUKİ OLAYLAR.....	149
II- HUKUKİ EYLEMLER.....	150
A- HUKUKA AYKIRI EYLEMLER (FİLLER):	150
B- HUKUKA UYGUN EYLEMLER	151
1- HUKUKİ İŞLEMİN UNSURLARI.....	152
a- İRADE AÇIKLAMASI.....	152
b- İRADE BİLDİRİMİ ÇEŞİTLERİ.....	153
c- HUKUKİ İŞLEMİN SAKAT OLDUĞU HALLER.....	155
d- HUKUKİ SONUÇ	157
2- HUKUKİ İŞLEMİN ÇEŞİTLERİ	157
a- TEK TARAFLI VE ÇOK TARAFLI HUKUKİ İŞLEMLER	157
b- SAĞLARARASI VE ÖLÜME BAĞLI HUKUKİ İŞLEMLE	158
c- İVAZLI VE İVAZSIZ HUKUKİ İŞLEMLER.....	159
d- TAAHHÜT İŞLEMLERİ VE TASARRUF İŞLEMLERİ	159
e- SEBEBE BAĞLI OLAN VE OLMAYAN İŞLEMLER	160
f- KAMU HUKUKU İŞLEMLERİ.....	160
BEŞİNCİ BÖLÜM - HAKLARIN KAZANILMASI, YİTİRİLMESİ VE KORUNMASI.....	163
I- HAKLARIN KAZANILMASI.....	163
A- HAKLARIN KAZANILMASI YOLLARI	164
1- HAKLARIN ASLEN KAZANILMASI	164
2- HAKLARIN DEVREN KAZANILMASI.....	164
3- HAKLARIN ZAMANIN GEÇMESİ İLE KAZANILMASI	165
II- HAKLARIN YİTİRİLMESİ.....	166
III- HAKLARIN KORUNMASI.....	168
A- HAKLARIN HAK SAHİBİ TARAFINDAN KORUNMASI	169
1- MEŞRU MÜDAFAA (HAKLI SAVUNMA).....	169
2- ZORUNLULUK HALİ.....	171
3- KUVVET KULLANARAK HAKKI KORUMA	171
B- HAKLARIN DEVLET ELİYLE KORUNMASI	172
1- TALEP HAKKI.....	172
2- DAVA HAKKI.....	172
3- DAVA TÜRLERİ	174
4- İSPAT YÜKÜ	175
a- KARİNE	176
b- RESMİ SENET VE SİCİLLER	177
c- RESMİ SENET VE SİCİLLERİN İSPAT GÜCÜ	178
IV- YARGI KURULUŞLARI	179
A- YARGI KAVRAMI	179
B- ANAYASA YARGISI, ANAYASA MAHKEMESİ VE ANAYASAYA UYGUNLUK DE- NETİMİ	180
C- İDARİ YARGI VE DANIŞTAY.....	184
D- ADLİ YARGI VE YARGITAY	186
E- ASKERİ YARGI, ASKERİ CEZA YARGISI, ASKERİ İDARİ YARGI.....	190
F- HESAP YARGISI, SAYIŞTAY	192
G- SEÇİM YARGISI, YÜKSEK SEÇİM KURULU	193
H- UYUŞMAZLIK YARGISI, UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ.....	193
TÜRKİYE'DE YARGI	195
KAYNAKLAR	196

Hukuk, toplum hayatının bir vazgeçilmezidir. Küçük veya büyük her toplumda, uyulması zorunlu hukuk kuralları bulunur. Bu sebeple toplum içinde yaşayan bir kişi için hukuk bilgisi gereklidir.

Yüksek öğretim gören herkesin, içinde yaşadığımız toplumun hukuk düzeni hakkında genel bir bilgi edinmesi şarttır.

Elbette yüksek öğretimin her dalında bu bilginin, hukuku meslek edinecek kişiler seviyesinde olması gerekmez. Ancak, yaşadığımız toplumun düzenini sağlayan, huzurlu ve güvenli bir ortamı sağlayan kurallar hakkında genel nitelikte, içinde yaşadığımız toplumun hukuk mantığını kavrayacak seviyede ve temel hukuk kurumlarını bilecek seviyede bir bilgi edinilmelidir. Yüksek öğretim görmüş kişiler, toplumun önde gelen kişileridir. Örnek alınan kişileridir. Bir çok şey onlara sorulur. Hangi meslekte olursa olsun bu böyledir.

Bu kitap, hukukçu oluşumuzun yanında, on yılı aşkın bir süre bu dersleri okutmuş olmamızın tecrübesiyle ve Hukuk Fakültesi dışındaki yüksek öğrenim öğrencilerine genel bir hukuk bilgisi edinmeleri amacıyla hazırlanmıştır. Hukukun nasıl doğduğu, çeşitli hukuk dalları, hukukun temel kaynakları ve hukuk biliminde sıkça rastladığımız temel kavramlar verilmiştir. Konular, üzerindeki tartışma ve görüş ayrılıklarına, inceliklerine girilmeden mümkün olduğu ölçüde yüzeysel olarak verilmiştir. Teori ile uygulama arasındaki farklardan söz edilmemiştir. Uygulamadaki yanlışlara değinil-memiştir. Kısacası, bu kitabı okuyan hukukçu olmayacaktır. Ancak, bir hukukçu ile konuşmasında, hukuk biliminden anlayan, belli seviyede bilgi sahibi olan bir kişi gibi konuşacaktır. Hukuki konulara yabancı olmayacak, hukukun belli bir dalına ilgi duyduğu takdirde, aldığı bu temel bilgilerle bilgi seviyesini yükseltebilecek, bir hukuki metin okuduğunda onu anlayabilecektir.

978-975-8628-30-8